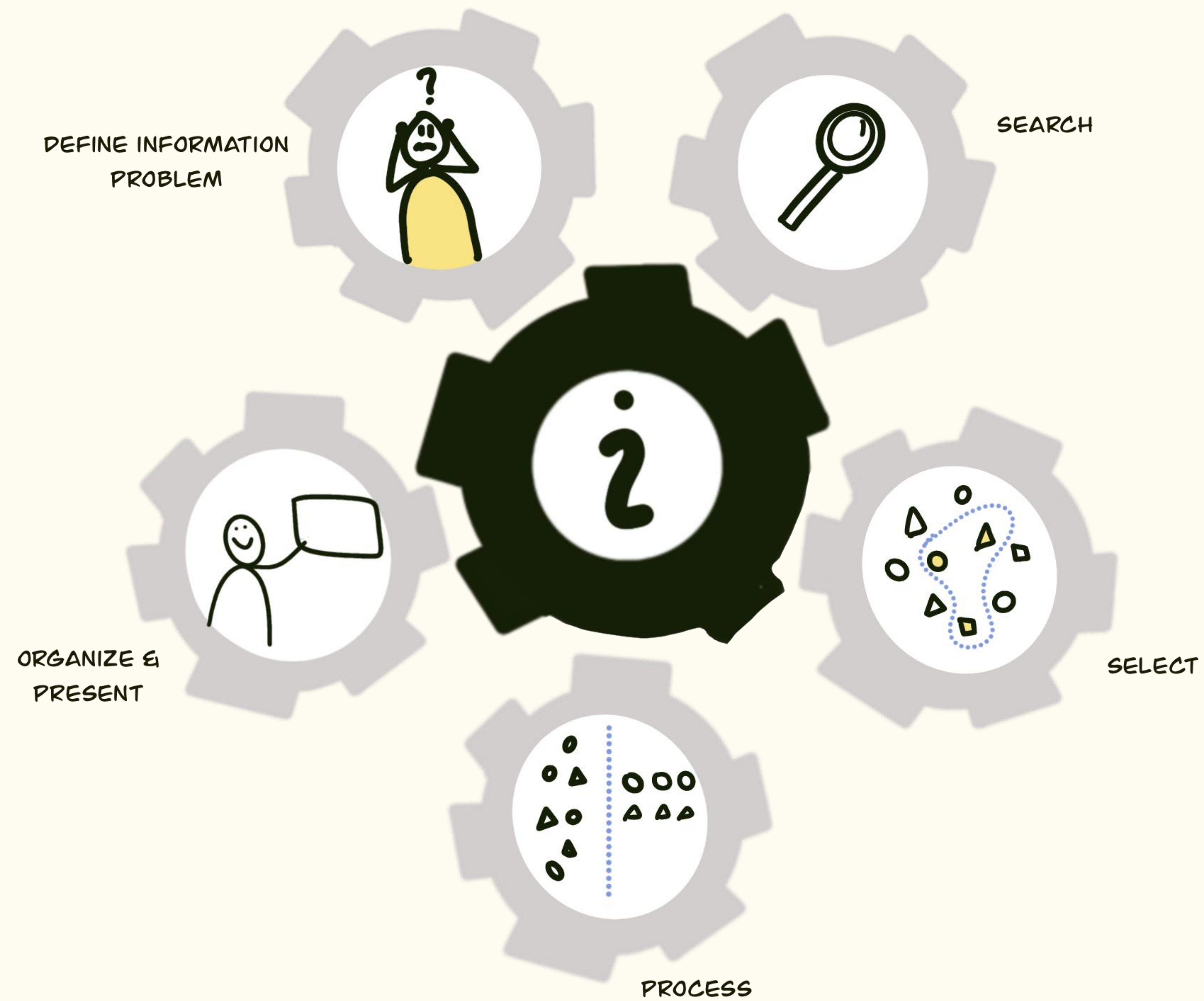

Informatievaardigheden in je PO/VO lessen

TOETS REVOLUTIE

Online cursus

Werken aan woordenschat met formatief handelen

Hoe kun je de woordenschat van leerlingen bij moderne vreemde talen met formatief handelen vergroten?

[Cursus Toetsrevolutie](#)

Informatievaardigheden

BLOG

In deze blog neem ik je mee op mijn PhD-reis over informatievaardigheden.

Meer Lezen ↓

INFORMATIEVAARDIGHEDEN

CRITISCH DENKEN OVER ONDERWIJS

EN EN LESSEVEN MET ICT - 2.07 - BIJENKOMST 2

Build next-gen apps with OpenAI's powerful models!

OpenAI's API provides access to GPT-3, which performs a variety of natural language tasks, and Codex, which translates natural language to code.

Information literacy vs. information-problem solving?

June 24, 2022 // No Comments

Er zijn allerlei termen in omloop in de wetenschappelijke en niet-wetenschappelijke literatuur om informatievaardigheden aan te

Informatievaardighedenles op de PABO: een tweetrapsraket

June 20, 2022 // No Comments

Dit keer een gastblog van Koen Jansen van de HAN, over zijn ervaring met de les informatievaardigheden voor de PABO die we samen hebben ontworpen.

Artificial Intelligence en informatievaardigheden: wie heeft deze tekst geschreven?

May 16, 2022 // No Comments

Is jou iets opgevallen aan mijn vorige blog? Heb je het plaatje erbij goed bekeken? De blog was namelijk geschreven in samenwerking met het

[Onderzoeksblog](#)

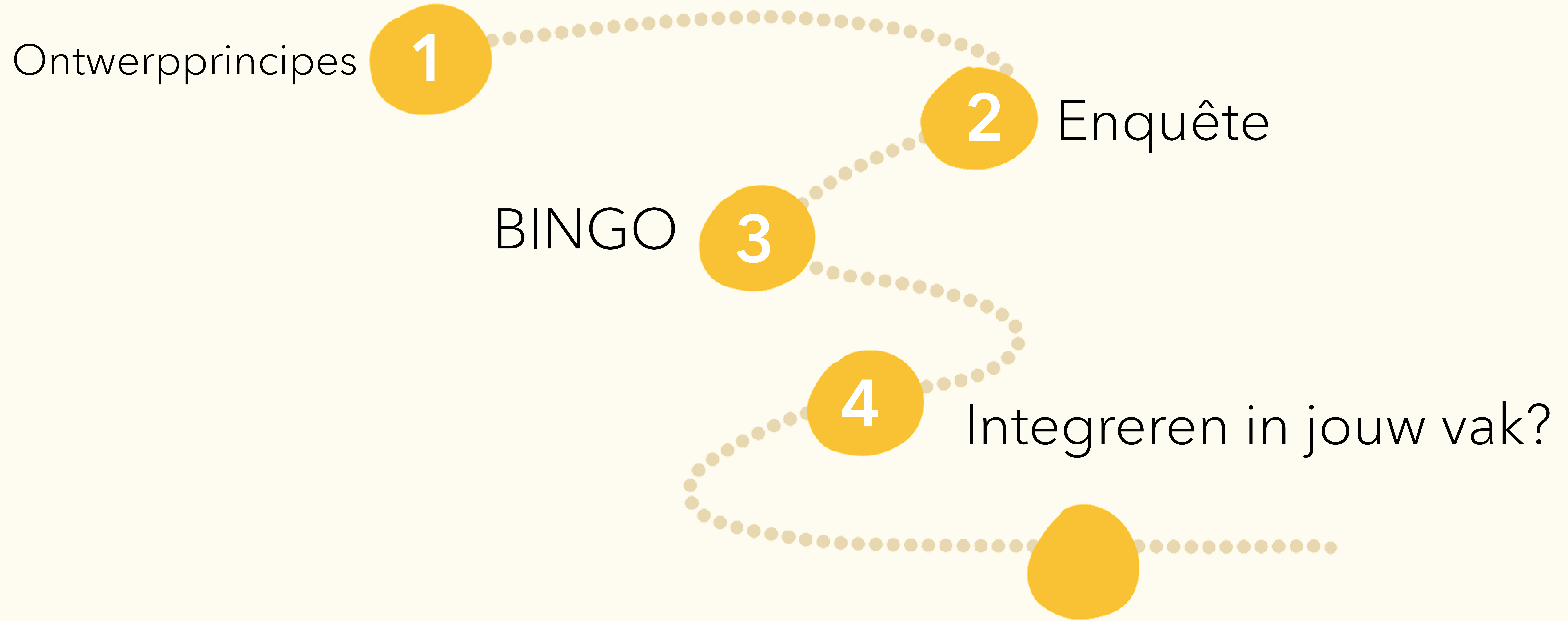

Auteur lesmethode [Yalla Yalla!](#)

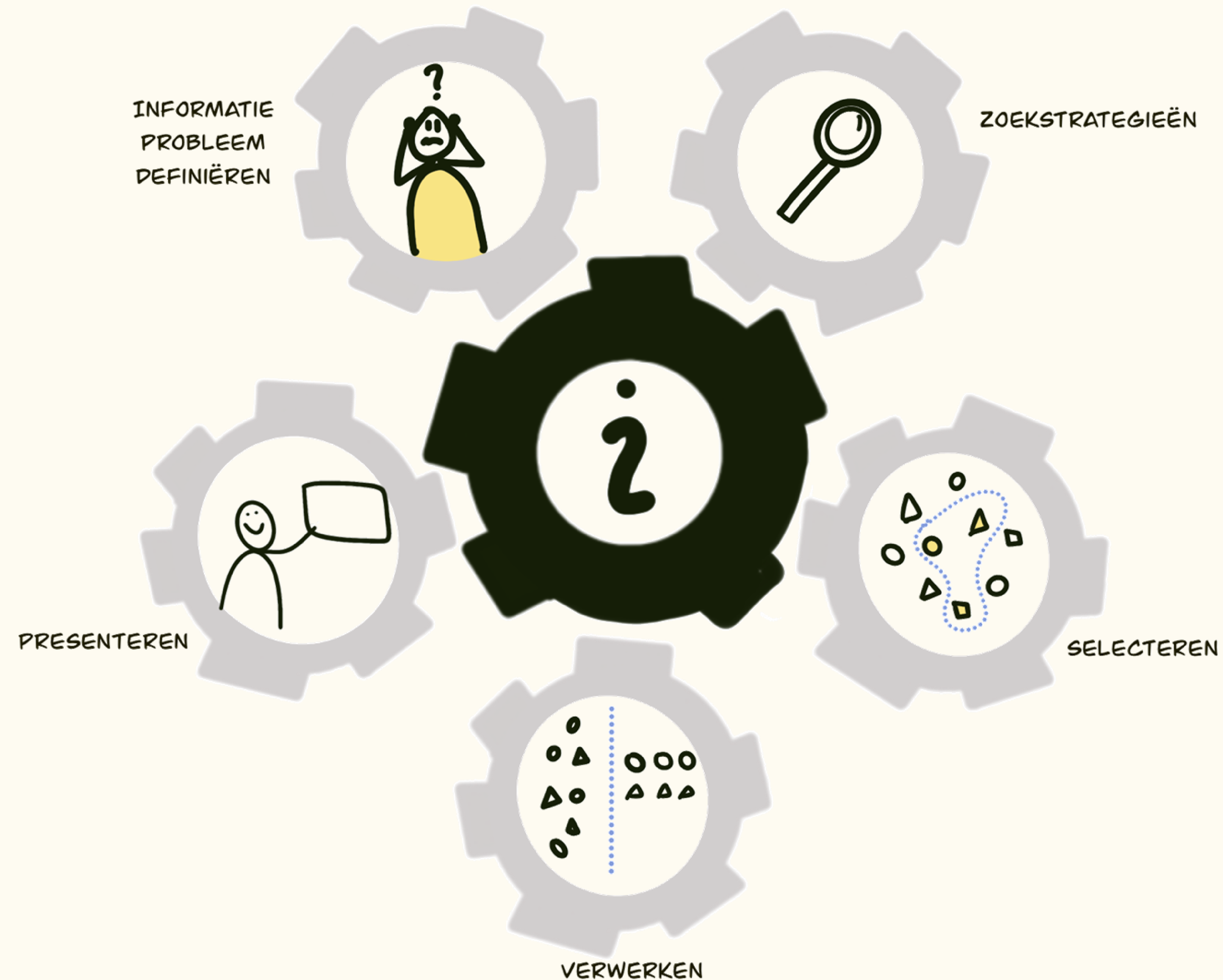

[DigiSnacks Podcast](#)

PROGRAMMA

Digitale Informatievaardigheden

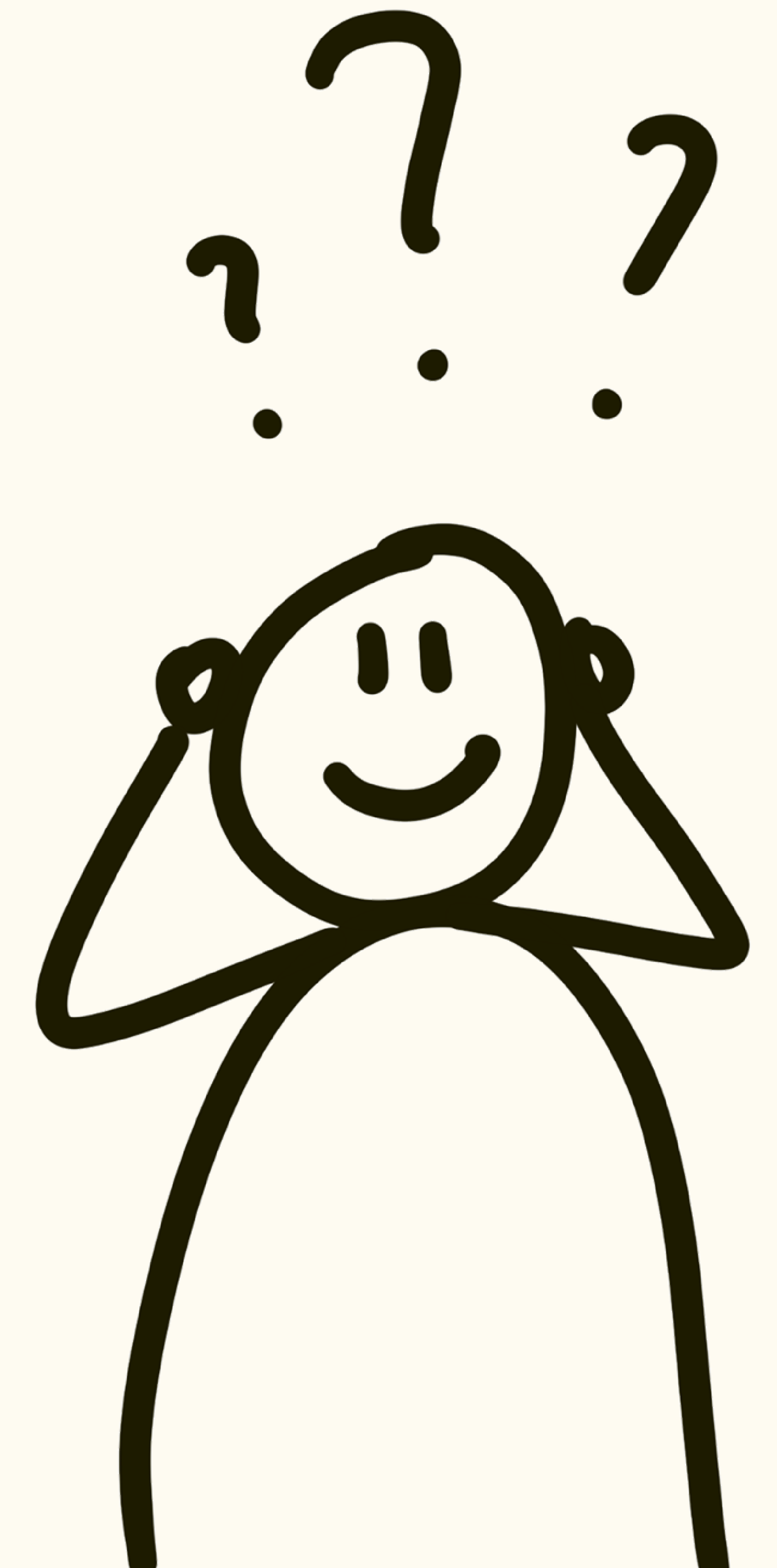

“een set van complexe competenties die nodig zijn om effectief informatie te vinden, informatie kritisch te evalueren, en creatief toe te passen als onderdeel van kennisconstructie”.

(Josien Boetje, 2022)

CC BY Josien Boetje | www.josienboetje.com

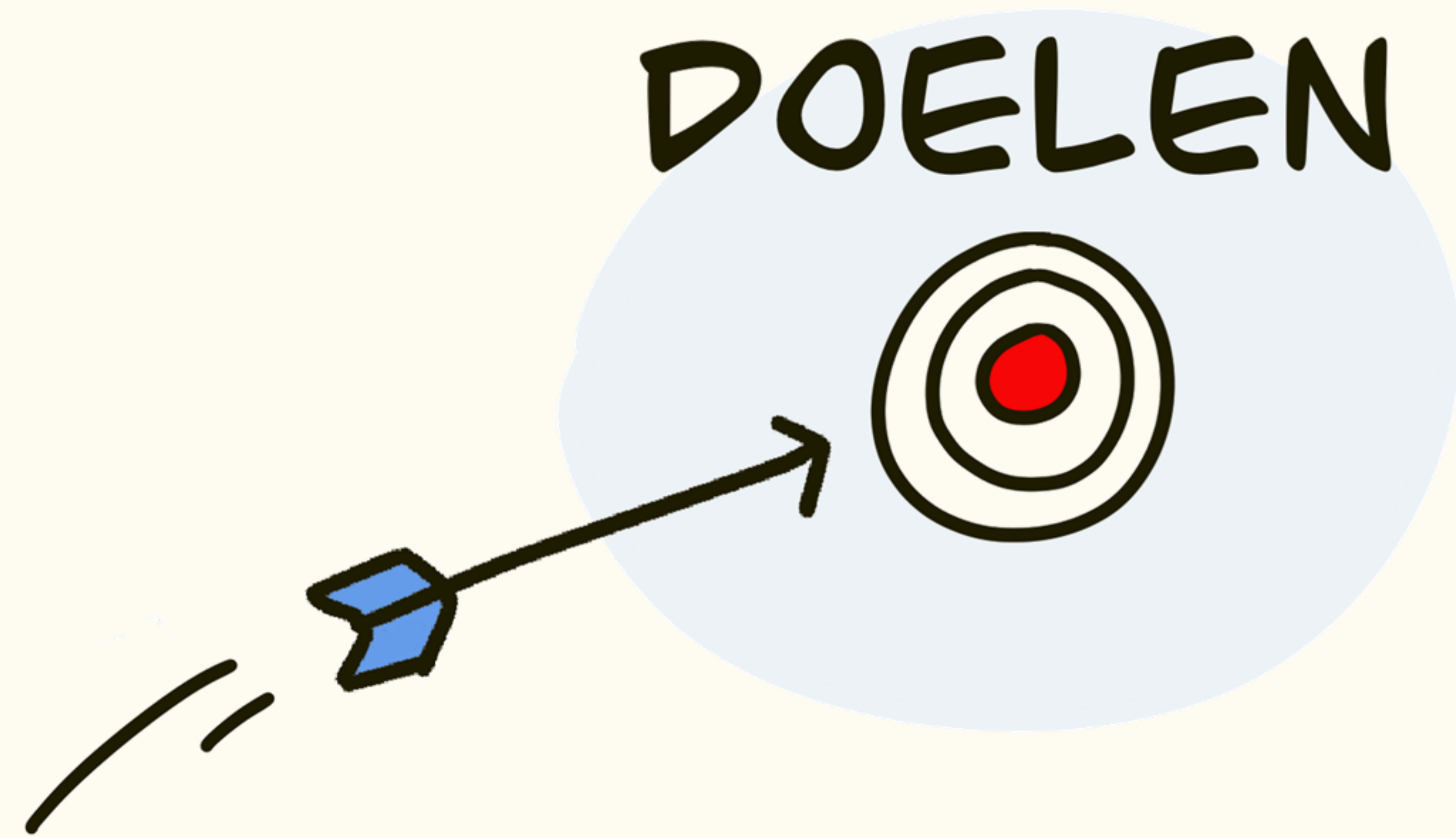
Welk gedrag laat een informatievaardige leerling/student/leraar volgens jou zien?

Wanneer relevant?

Informatie verwerken tot je eigen product

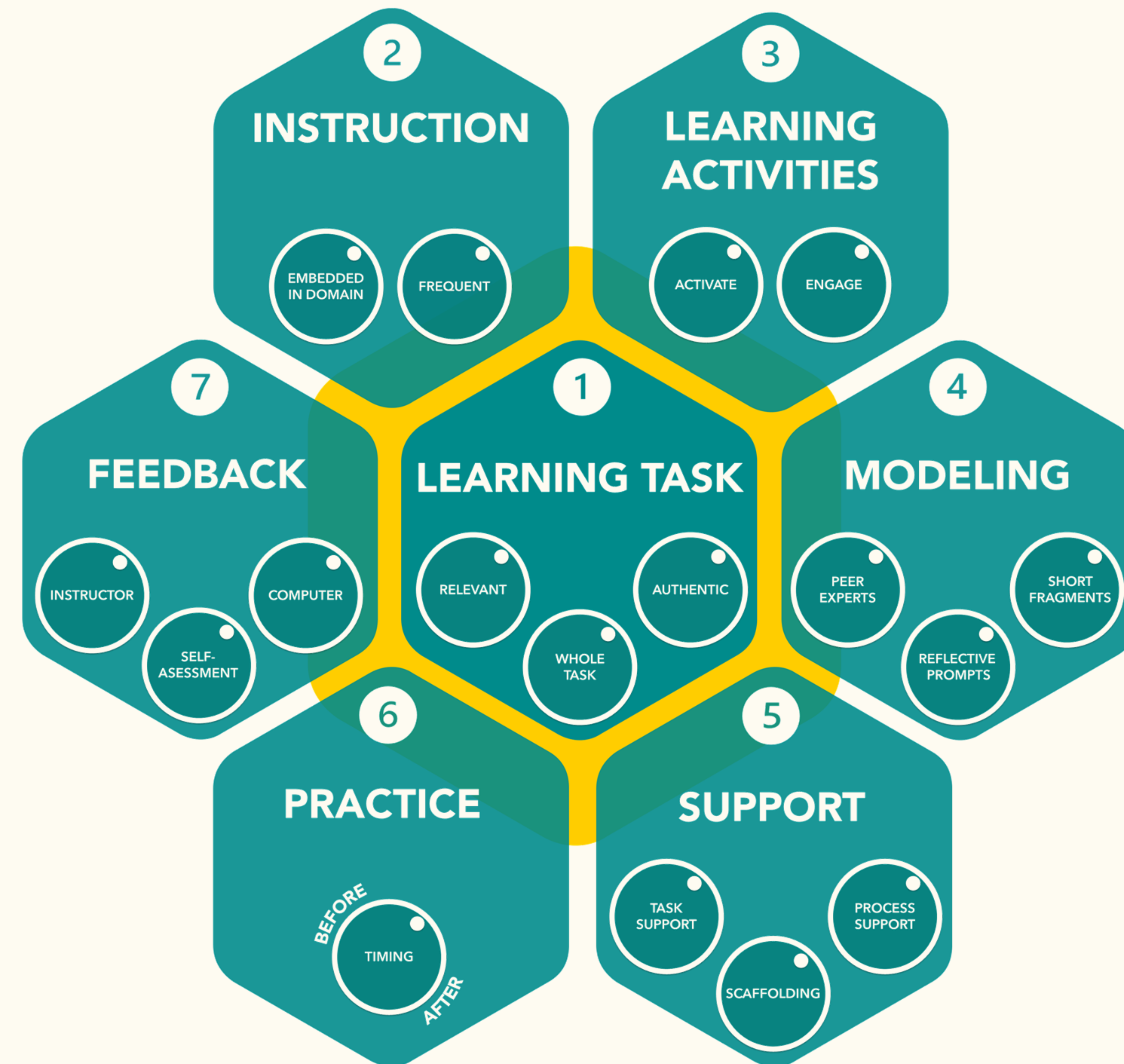

- Breid je digitale informatievaardigheden uit.
- Reflecteer op je zoekproces en de toegepaste strategieën.
- Leer van de ervaringen van anderen door nabespreking.

Zeven ontwerpprincipes voor digitale informatievaardigheden

1

LEARNING TASK

RELEVANT

AUTHENTIC

WHOLE
TASK

4

ONTWERPPRINCIPE 1

Zorg ervoor dat de leertaak:
(a) door studenten als relevant wordt ervaren (persoonlijk, academisch of professioneel),
(b) integratie van vaardigheden, kennis en attitudes vereist, en
(c) authentieke praktijkscenario's uit het echte leven

ZELF EEN WEBSITE MAKEN
VERBETERT KRITISCH ZOEKEN
NAAR DIGITALE BRONNEN

Educatieve websites
voor groep 5 t/m 8

6

5

2

INSTRUCTION

EMBEDDED
IN DOMAIN

FREQUENT

ONTWERPPRINCIPE 2

Neem meerdere informatievaardigheden-instructiesessies in het curriculum op en bed deze in in de inhoud van de betreffende discipline

7

1

3

2

INSTRUCTION

EMBEDDED
IN DOMAIN

FREQUENT

3

VOORBEELD

INFORMATIEVAARDIGHEDEN INTEGREREN IN HET MVT-ONDERWIJS

Vertaalmachines en onlinewoordenboeken

Online vertaalmachines worden vaak afgeraden, maar kunnen toch nuttig zijn. Door leerlingen te leren hoe ze deze machines op een zinvolle manier kunnen inzetten, maak je hen vaardiger in het gebruiken van

Praktijkvoorbeeld - 'een glas wijn'

14-11-2023

BY Josien Boetie | www.josienboetie.com

copa
glass

Dictionary Examples Pronunciation Thesaurus

glass of wine
glasses of wine
wine glass

Noun

copa de vino | vaso de vino | vin

Linda might enjoy an occasion

A big, delicious glass of wine

I like a glass of wine after work

copa (koh-pah)

FEMININE NOUN

1. (container for liquid)

a. glass

Tengo copas de vino suficientes para seis personas. — I have enough wine glasses for six people

2. (alcoholic beverage)

a. drink

¿Por qué no salimos a tomar unas copas esta noche? — Why don't we go out for some drinks tonight?

3. (trophy)

a. cup

Para mí, no fue una sorpresa que Alemania ganara la Copa Mundial. — For me, it wasn't a surprise that Germany won the World Cup.

They enjoy a glass of wine after work

no suggest...

7

1

3

LEARNING ACTIVITIES

ACTIVATE

ENGAGE

ONTWERPPRINCIPE 3

Zorg ervoor dat leeractiviteiten de studenten actief betrekken

Jongeren zijn van natuurlijk vaardig met nieuwe technologie, ze zijn digital natives.

feit

fictie

CC BY Josien Boetje | www.josienboetje.com

Informatievaardigheden-bingo

Hier wat handige tips voor tijdens het zoekproces. Heb je een tip gebruikt? Vink hem af!

Laat het type informatie dat je zoekt bepalend zijn voor waar je zoekt.	Kijk of je via de bibliotheek toegang hebt tot betaalde bronnen die je nodig hebt.	Kijk of je informatie kan vinden in vaktijdschriften.	Kijk of er een ebook beschikbaar is.	Gebruik de Library Access Plugin van Lean Library voor tips bij gratis ebooks.
Zoek synoniemen voor jouw zoektermen en zoek daarmee opnieuw.	Vertaal jouw zoektermen in een andere taal. Bijvoorbeeld NL > EN.	Gebruik Google Translate om volledige bronnen en websites te vertalen.	Voer een zoekactie uit op verschillende plekken. Bijv. HUGO en Google Scholar	Pas jouw onderwerp, onderzoeksvraag, zoektermen of zoekplaats aan als je niets kan vinden.
Volg / lees stukken van mensen waar je het niet mee eens bent.	Gebruik jouw zoektermen samen met 'myth', 'mythe' of 'debunked'.	Gebruik Google reverse image search om te vinden waar een afbeelding vandaan komt.	Laat het algoritme van Google Scholar je vergelijkbare bronnen aanbevelen.	Gebruik de sneeuwbal-methode om in de literatuurlijst van een bron nieuwe bronnen te vinden.
Gebruik een incognitovenster om meer artikelen achter een firewall te lezen.	Denk na hoe je jouw gevonden informatie structureert en opslaat.	Hou een zoeklogboek bij met wanneer je waar, waarop gezocht hebt. (bij een groter onderzoek)	Zoek op of er auteursrechten gelden op een afbeelding of bron en of je die mag gebruiken.	Kijk of een bron een Creative Commons licentie heeft. Bijv. alle afbeeldingen op Wikiped.
Klik op 'cite'/citeren' om HUGO en Google Scholar een APA-verwijzing te laten produceren.	Gebruik een APA-generator voor bronvermelding, maar check zelf nog even op fouten.	Controleer hoe actueel de gevonden informatie is.	Check betrouwbaarheid door te kijken naar de status van de auteur, uitgever, website.	Check betrouwbaarheid door te kijken welke literatuur een auteur gebruikt in zijn publicatie.

Zoekstrategieën	Waar zoek je?	Hoe zoek je?
Selectie / Presentatie	Auteursrechten en bronvermelding	Betrouwbaarheid

1

4

4

MOD

PEER
EXPERTS

REFL
PRO

The screenshot shows the ChatGPT web interface. On the left is a dark sidebar with a menu: '+ New chat', 'New chat' (with edit and delete icons), 'Critique Text.', 'Matchfixing Thesis Topics.', 'Clear conversations', 'Light mode', 'My account', and 'Get help'. The main chat area has a header 'Model: Default (GPT-3.5)'. A user message asks for a list of 5 books on matchfixing. The AI response starts with 'Hier zijn vijf boeken'. A 'Stop generating' button is visible. At the bottom, there is a text input field with the placeholder 'Send a message...'. The video player controls at the bottom show a progress bar at 0:47 / 2:41 and a warning: 'ChatGPT Mar 23 Version. ChatGPT may produce inaccurate information'.

5

5

SUPPORT

TASK SUPPORT

PROCESS SUPPORT

SCAFFOLDING

ONTWERPPRINCIPE 5

Bied ondersteuning bij zowel de informatievaardigheden-taak als het informatievaardighedenproces en verhoog geleidelijk de complexiteit van de taak

Strategieën informatie verwerken

Aantekeningen Maken en Notities Bewaren

Hoe werkt het? Het maken van aantekeningen en het bewaren van notities helpt je om belangrijke informatie vast te leggen en te organiseren voor later gebruik.

Stappen:

1. Gebruik een notitie-app of een fysiek notitieboek om aantekeningen te maken terwijl je informatie verzamelt. Dit kan ook direct in een PDF-reader.
2. Noteer belangrijke punten, citaten, en referenties. Voeg ook je eigen gedachtes toe terwijl je leest/luistert.
3. Gebruik labels of tags om je notities te categoriseren.

Voorbeeld: tijdens het lezen van een proefschrift over het onderwijzen van informatievaardigheden markeerde ik belangrijke tekst, en voegde ik ook mijn eigen vragen en ideeën toe.

be taught (Van Deurnen & van Dijk, 2009). (4) **over-stated practice** can be included to provide repeated practice for recurrent skills. **For APS, there are no recurring aspects**

Niet doen: ik heb echt niet heel veel geleerd. Je moet veel lezen in staat zijn om de hele tijd te blijven te organiseren. Dit helpt bij te houden in een notitieboek, of een website bookmarking tool en daarbij de juiste tags zetten voor te organiseren. Of als je dat moeilijk vindt een zoek-pijl om te werken, dan moet je ook wel een kern voor je dat procedure en efficiënter wordt.

Instructional design aspect of scaffolding Instruction developed according to (CIDI) principles was found effective for the development of skills in domains of technical expertise (Sarto & Elen, 2007), communication (Suzilo, van Merriksboer, van Dalen, Claramita, & Schoepflinter, 2013), electrical skills (Melo & Miranda, 2015), and medical education (Vandewettere et al., 2015).

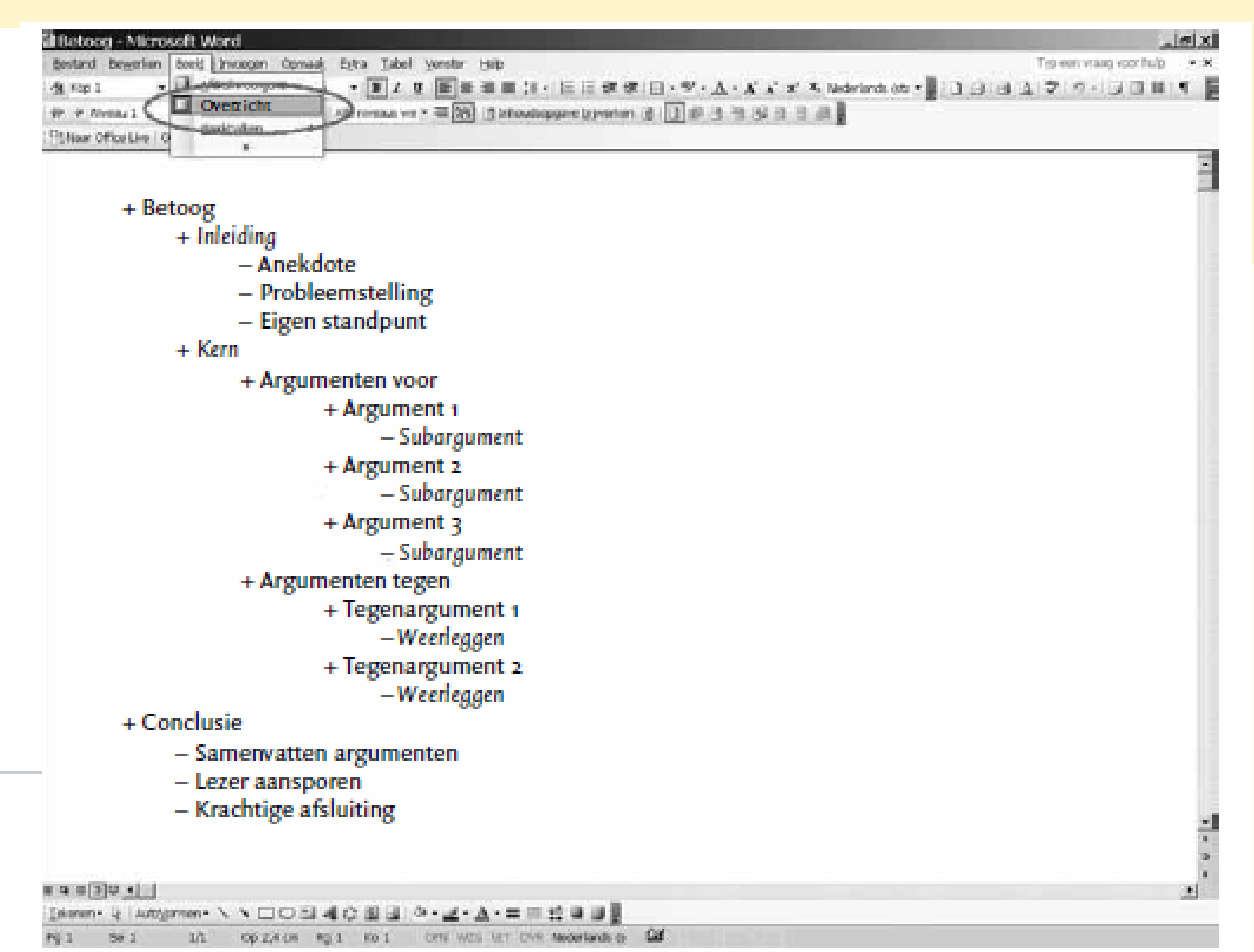

Cornell Notitiemethode

Hoe werkt het? Een systematische manier van notities maken die helpt bij het organiseren en later herzien van informatie.

Stappen:

1. Verdeel je notitiepagina in drie secties: een smalle linkerkolom, een bredere rechterkolom en een klein gedeelte onderaan.
2. Tijdens het lezen of luisteren, noteer hoofddideeën en kernpunten in de rechterkolom.

Figuur 1. Screenshot van de outline-tool in Microsoft Office Word 2003

6

5

PRACTICE

BEFORE

TIMING

AFTER

ONTWERPPRINCIPE 6

Bied studenten de mogelijkheid om informatievaardigheden te oefenen ter voorbereiding op of na instructie of modelleren

Ranking the stars

- Kies onderwerp
- Maak ranglijst betrouwbaarheid/buikbaarheid
- Presenteer ranglijst & criteria

Websites om te Beoordelen:

Algemeen	Digitale geletterdheid
<ul style="list-style-type: none"> • Virtueelonderwijs.nl • Wij-lezen.nl • Cas.nl • Bewijzen.nl • Toetsen.nl • Woordwijzer.woorden.com 	<ul style="list-style-type: none"> • https://www.medialijheid.nl/ • https://www.basiscy.co/digitale-geletterdheid/ • https://www.digitalegeletterdheid.nl/ • https://www.ijodoc.nl/ • https://www.sla.nl/vakportalen/vakportaal-digitale-geletterdheid/

Visuele Notities (Sketchnoting)

- Vat de podcast samen
- Presenteer daarna je samenvatting aan de groep

15 min.

7

FEEDBACK

INSTRUCTOR

COMPUTER

SELF-
ASSESSMENT

ONTWERPPRINCIPE 7

Zorg voor tijdige feedback uit diverse bronnen tijdens de uitvoering van informatievaardigheden-taken en faciliteer zelfevaluatie

Schrijf een korte reflectie (minimaal 150 woorden) over [Commentaren op opdracht](#)

- Wat heeft de strategie je opgeleverd?
- Welke inzichten of verduidelijkingen heb je gekregen?
- Hoe effectief vond je de strategie? Zou je deze in de toekomst anders inzetten?
- Wat zou je de volgende keer anders doen?

 Hola, Simon: leuk om te zien hoe je de twee methodes hebt gecombineerd en slim om de website hiervoor te exporteren als pdf. Tip: je kunt met diverse browser plugins, zoals glasp.co nu ook direct tekst highlighten en exporteren vanuit websites. ×

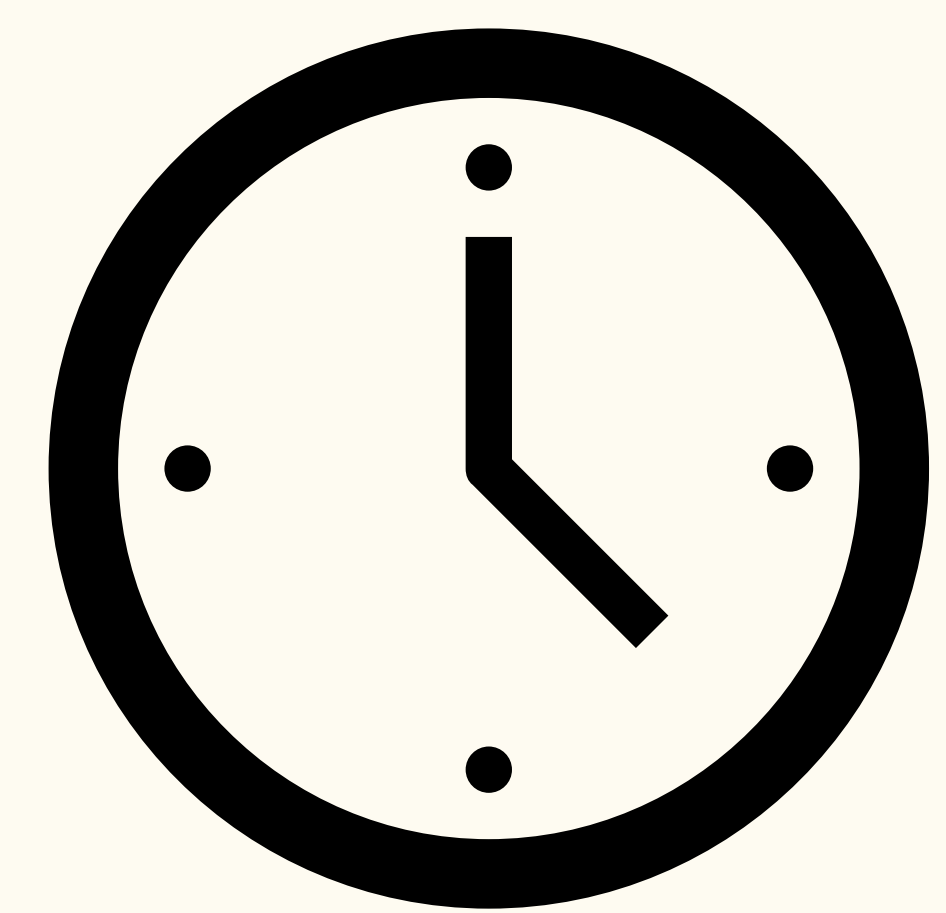
Het is me nog niet helemaal duidelijk hoe de notities zich verhouden tot de highlights: zijn de notities de kern van de tekst of heb je hier ook je eigen ideeën aan toegevoegd?

6

1

Validatie ontwerpprincipes

- <https://edu.nl/8jbvh>
- Hoe effectief / makkelijk / toepasbaar zijn de principes in jouw praktijk?
- Set compleet?
- Uitdagingen / feedback?

10 min

InformatievaardighedenBINGO

- Kies een onderwerp voor je presentatie.
- Gebruik tijdens je voorbereiding verschillende strategieën uit de tabel.
- Kruis elke strategie aan die je gebruikt hebt.
- Deel je ervaringen: welke strategieën waren het nuttigst en waarom?
- <https://padlet.com/josienboetje1/informatievaardighedenbingo>

Kansen in jouw vak?

Contact

✉ josien.boetje@hu.nl

💻 www.josienboetje.com/blog

🎤 [DigiSnacks](#)

ONDERWIJS
INNOVATIE

